

gaudeat privilegio veri depositi, hoc procedit in præjudicium tertii, non tamen inter easdem partes, & deponentem & depositarium; ita expressè distinguunt, & loquuntur Doctores omnes allegati, & infiniti alii quos in id congestit Tiraquel. *de retract. convent. §. 4. gloss. 6. à n. 14. cum seqq.* nam quoad ipsum depositarium virtute suæ confessionis, quæ veram numerationem probat, præfata doctrina non procedit, ita probant expressè text. in l. *Publica. §. ult. ff. depositi, l. in contractibus, de non numerata pecunia.*

Quod maximè procedit in nostro casu, dum loquimur de deposito judiciali, cujus confessio de per se, & etiam abstracta à deposito, paratam executionem habere, nemini dubium est, l. *1. de confess. l. 1. C. eod. tit. l. post rem, ff. de re jud. l. 7. tit. 3. p. 3.* & ita ex supradictis libenter recede à limitatione Zuchard. siquidem ex assoluta doctrina, nec perpetua motus fuit, & ideo resolve in utroque casu, appellationi emissa à depositario deferendum non esse.

83 Secundo limitatur, seu declaratur, ut tunc non poterit à sequestro, seu deposito appellari; quando apparet sequestrarium acceptasse sequestrum; non tamen quando ipse depositarium negaverit, & aliter non apparet, qui tunc admittitur appellatio, ut in terminis loquitur, & declarat Marques. *de commissio. 1. p. c. 22. num. 33.* quo loci sequitur, quando creditor exequitur & in pignus capitur debitum sibi ab alio, qui constituitur sequester, & debiti depositarius; quia si negando debitum non acceptat munus, potest appellare, & in alia re executati fit executio.

84 Sed nunc quero, an factio sequestro alicujus rei apud depositarium, illam restituendam victoriam habenti in lite *justa clem. 1. de sequest. post. & l. licet §. rei deposita, ff. depositi, & similibus*, super qua obtinuit aliquis executoriales, ut sibi res restituatur: aut depositarius possit appellare ab hoc executore tanquam excedente eum exequendo, cum in executorialibus expressè non contineatur: In quo minimè tali esse appellationi deferendum opinor, ad quod moveor extra supradicta; nam instrumentum depositi judicialis paratam habet executionem, quia factum est instrumentum in judicio, vel apud officium, fori & judicii calore & autoritate efficiente, executionem meretur, B. in l. *qui tale pactum, §. qui provocavit, ff. de pactis.* Ubi Paul. & Ill. num. 8. idem Bart. & Paul. l. *cum pro quo, de jus vocati.* Alex. in l. *divo Pio in princ. ff. de re jud. Afflict. decis. 387. n. 1.* ut scilicet; quando per viam contentio juris, fit non voluntaria, Bald. & Xuarz, quos allegat Parla. lib. 2. *rerum quotid. cap. fin. §. 10. princip. par.* & ideo cum dilatio apposta restitutioni fit per sententias executoriales purificata, & liquidata, contra eum executionem locum habet.

85 Et probat, quòd in simili habetur in l. 1. ff. *judicatum solvi*, ubi fidejussor de judicato solvendo statim cedit dies obligationis, quòd res judicata fit, condemnatio sequuta, & virtute ejus sententiæ seu executorialium, per quam declaratur & liquidatur obligatio alteri quo novo processu, fit executio contra fidejudentem licet in sententia expressè non contineatur, nam cum ista obligatio facta apud pacta, dicatur appendix ipsius judicii, ita Odofred. in l. 2. *C. de usuris rei jud.* Guido de Suza, Guillel. de Cunis, & alii relati à Bald. in l. 2. §. *in fidejussorem, ff. qui satisd. cognat.* Peru. in d. l. 2. exactè Roder. Xuar. in repetitione l. *post rem, in decl. l. Reg. fol. 81.* Sed pone quæstionem quotidianam, ubi ex Bald. dicit in nu. 10. quòd ista obligatio opponitur ad soliditatem ipsius judicii, & sic erit pars intrinseca ipsius judicii, secundum quod ista sententia non meretur de per se sola executionem sed stipulatio judicatum solvi declarata per sententiam & sic illa juncta cum sententia est, quæ executionem habet, qui tunc per sententiam liquidatur, ut advertit, & idem Bald. in l. 1. ubi

etiam Angl. de Perusio, quæ quidem omnia faciunt ad propositum nostrum.

Deinde, & hoc est potissimum fundamentum, nam litigium est super hac re deposita, & sequestrata, quæ per sententiam à judice vincenti reddi jubetur, ad cuius mandatum debet restituere, ad l. *pen. C. depositi. l. si oleum, ff. de dolo, l. 3. tit. 9. p. 3.* & ibi Gregor. & l. 5. tit. 3. p. 5. Alberic. in *dictionary in verbo sequestratio, l. licet §. rei deposita, ff. eod.* sed adversus quemlibet etiam tertium, in quem res litigiosa pervenit etiam non comprehensum in sententiam directæ executio fit, l. 2. & l. *fin. C. de litigio, l. mater §. fin. de exceptione jud. l. si superatus, §. 1. ff. de pignorib. & nos latè infra à p. c. 8. à n. 168. cum seqq.* ergo adversus eum tanquam detentorem rei adeptæ lite pendente executio rectè procedat.

Cui convenit, quod dicit Bald. in l. *in fin. de bon. 89. auth. jud. possid. Abb. in c. 1. n. 1. de deposito.* Francisc. Curt. in *tract. de sequestro q. 26. n. 81. vol. 4.* ut depositariis quodcumque judicium visum fuerit ad petitionem partis, vel ex officio rationem exigere possit, maximè si causa propter quam fuit factum sequestrum cessaverit; quia eo ipso quòd remotio sequestri per judicem fiat, illis intimata, celesiter sequestrum restituere tenentur, ut latius probat Escobar *de ratiocin. cap. 6. à n. 85.* ubi ex Bald. Afflictio, & aliis firmat teneri ex illa intimatione, per quam in mora constituitur, ad interesse parti læsæ, & in terminis, quòd adversus hunc sequestrum executio locum habeat absque novo processu, probat Hieron. de Monte in *suis quæst. qu. 323.* quem referens sequitur Arimin. *Tepatus tom. 1. tit. de sequestis, fol. 331. col. 2. circa medium.*

Quod evidenter probatur, nam si obtinui contra te 91 executoriales, vel habeo instrumentum gurentigii ad præstandam rem, vel pecuniam; possum directò exequi depositarium, apud quem rem vel pecuniam deposuisti, licet ipse nihil mecum contraxerit, nec fuerit ad executoriales citatus, text. est in l. *à Divo Pio §. fi. ff. de re jud. Parlad. lib. 2. rerum quot. c. fin. §. 3. à n. 45.* ergo à fortiori potero exequi depositarium, qui rem meam tenet, & nomine mei victuri factum est depositum; & quia tertio, cui ex obligatione aliquod commodum resultat, executio competit adversus obligatum, ita ex aliis probat Parla. lib. 2. *rerum quotid. c. si 92 p. §. 1.* latè Gratian. in *discept. foren. c. 49. à n. 1. & n. 2. usque ad fin. & cap. 332. à princ. 10. 2. & nos alibi latius.*

Et quia licet contra tutorem vel administratorem alicujus, adversus quem decreta sunt exequenda executoriales, non possint in administratore dirigi directò, tamen si penes administratorem res sit, in quem 93 facienda est executio, & non exhibeat, potest omni juris rigore compelli, etiam per capturam personæ, ut exhibeat, ita ex pluribus probavimus *infra lib. 4. cap. 8. de excessu de persona ad personam, à numero 165. & sursum.*

Unum, & quod solet à DD. adnotari non omitam, 94 ut scilicet depositarius quilibet, vel apud quem res sequestratur; si à judice compellatur depositum restituere, quàm ei cui de jure tenebatur, ut possit, imò debeat iste depositarius appellare ab hac injusta compulsione, ad hoc ut possit liberari: quod ita procedit, ut quando talis justus esset notoriè injustus, quia tunc non excusaretur ab appellatione depositarius, quando vel est clarum mandatum judicis compellentis reddere depositum alteri, esse justum, à jurèque approbatum, vel saltem est hoc sub dubio; quo stante pro judice præsumendum; tunc etsi depositarius ab eo non appellaverit, liberabitur depositarius, parendo ejus jussui, & obtemperando mandato, juxta l. *Imperatores, ff. ad municip. l. non videtur §. qui jussu, ff. de regul. juris, l. liberorum in fin. de iis qui not. infra.* quibus probatur solventem jussu judicis liberari, de quo articulo vide ad longum per Afflict. *decis. 150. n. 19.* Didac. Perez

in l. 1. tit. 16. lib. 3. ord. q. 15. *column. 1144.* faciunt quæ Ripa in c. *si quando nu. 17. de rescripti.* & Gregor. Lopez in l. 5. tit. 15. p. 7. Orosius in l. *ut vim, n. 16. column. 21. ff. de justitia & jure*, Paul. de Castro in l. 2. *ff. de judiciis.* Hippolyt. in *pract. crim. §. nunc vitandum, n. 41.* exactius de hoc articulo Azeved. in l. 3. tit. 9. *lib. recopil. à n. 17. & seqq.* & ultra eos id, loquendo in depositario judiciali, seu sequestro, dicunt ex Bart. in l. *mulier ff. de lege commissi.* & Guid. Papæ q. 340. & Francisc. Curt. *de sequest. q. 163.* Avend. in *dictionary verbo, fuerça, de qua quæst. vide latè 4. p. c. 7. à n. 51. cum seqq.*

95 Debitori autem cui judex jubet solvere debitum minus legitima personæ, quia cum tunc minimè liberetur, & tot, hic sit præjudicium justus & irreparabilis, appellationem ab eo omnes permittunt; ut videre est ex his quæ latè in unum congestit Greg. Lop. in l. 4. tit. 14. p. 5. gl. 4. & ultra Azeved. & Didacum Perez supra Guierrez *pract. q. lib. 1. q. 113.* & per Parla. lib. 2. *rerum quotid. c. fin. §. p. §. 17. à n. 7.* quando autem ad appellandum ipse debitor coactus necessarid tenetur, ut se liberet, eisdem Doctores lege, & quod ab hac compulsione, puta quando judex debet debitori solvere debitum minori sine curatore, tanquam legitimo gravamine liceat appellare, probat l. *ait prior, §. permittitur, ibi, nisi forte quasi adversus injuriam appellandum quis ei putet, & c. si de minor. circa quam vide latè per DD. citatos & præcipuè Greg. Lop. in d. gl. 3. & de hoc articulo latius dixi, post plurimos 4. p. c. 7. ad n. 151. cum seqq.*

CAPUT XVII.

A judice, cui à superiore appellationis semel causa (etiam tacitè) remissa est, ad ulteriora procedente in causa principali, appellationi emissa, vis an fiat haud deferendo, ubi an hodie stante Tridentini decreto, attribuent primam instantiam ordinariis; superior an valeat articulum committere cum clausula (una cum toto negotio principali) (quam & quas) & similibus.

SUMMARIUM.

1. Causa in prima instantia in aliquibus casibus jure communi Metropolitanis & Nuntiis est permissa.
2. Causa omnes in prima instantia sunt tractandæ coram ordinariis, nec superiores possunt adiri, nisi per legitimam appellationem, ex Trid.
3. Causa ubi in prima instantia avocatur ab ordinario, casus violentiæ est legitimus.
4. Jurisdictionis defectus insanabilis, præstat causam appellandi.
5. Causa in prima instantia quando per superiore tractatur violentiæ decreti tertium genus datur in Senatu.
6. Judicem ordinarium Ecclesiasticum ex quibus rationibus dicit.
7. Superior ad quem declarans bene appellatum, & revocato gravamine an possit causam in prima instantia retinere, vel remittere ordinario.
8. Gravamine justificato per superiore invento potest causam retinere, aliter autem remittit inferiori.
9. Causa non devoluta vel malè appellata statim redit ad primum judicem.
10. Delegatus super gravamine incidente in prima instantia tum, an possit se intrinsece in negotio principali, quomodolibet gravamen declarari.
11. Appellatio limitata ab uno articulo separato, non devolvit totam causam.

12. Delegatus quòd possit de causa principali se intrinsece
13. Rescriptum interpretatur secundum jus.
14. De causa principali potest superior cognoscere, si à gravamine legitime appellatum reperitur.
15. Causa gravaminis appellatio quando committitur cum clausula (una cum toto negotio, quam & quas, & c.) operatur indistinctè principalis negotii retentionem.
16. Causa principali quando committi videtur eque principaliter cum causa gravaminis, potest de ea cognoscere delegatus quomodolibet, secus si accessorio.
17. A remissione negotii principalis facta per superiore inferiori appellatio non suspendit, quominus interim inferior queat validè procedere.
18. Etiam si judex inferior fuisset inhibitus, quia per remissionem totum amovetur impedimentum.
19. Causa statim redit ad inferiore, ubi superior declinat, non esse devolutam, vel malè appellatam. Et tunc virtus inhibitionis etiam expirat, ibid.
20. Remissio tacitè facta idem operatur quod expressa.
21. Etiam si ad sit inhibitio.
22. Etiam si ad sit desertio.
23. Remissio expressa non est necessaria, quando judex à quo non detulit appellationi, & seq.
24. Inhibitio accessoria, & ex causa appellationis tollitur sublata appellatione.
25. Absque remissione expressa inferior non potest procedere in causa, si appellationi denulerat.
26. Processus judicis à quo pendente appellatione à remissione tacita vel expressa pendit à futuro eventu.
27. Ab inhibitionis moderatione per quam remittitur causa alteri judici, appellatio non admittitur.
28. Inhibitione expedita per superiore cognoscemem de appellatione à tacita, vel expressa remissione causa inferior non potest interim validè procedere.
29. Trident. sess. 24. de reform. c. 10. concedens in prima instantia cognitionem superiori ob negligentiam ordinarii ipse prius requisito, declaratur.
30. Monitio trina an unica sufficiat, ut negligentia inferioris arguatur.
31. A tarditate & negligentia judicis in administranda justitia appellationi esse deferendum.
32. Negligentia & tarditatis gravamen post appellationem an inferior possit revocare.
33. Causa in prima instantia etiam per Sedem Apostolicam committitur ordinario.
34. Causa prima instantia in beneficiis reservatis tractatur in Romana Curia.
35. Causa in prima instantia an possit per superiore agi, si per judicem seu partium cavillationes, aut qualitatem causa stetit, quominus intra terminum Concilii terminetur.
36. Clausula (quam & quas) ejusdem nature & efficacia est, cujus clausula (una cum toto negotio, & c.) & qui de his clausulis sint videndi.
37. Et idem est de clausula (cum omnibus suis incidentibus, dependentibus, & emergentibus, annexis, & connexis) de cujus materia qui videndi.

CUM Legatis, Nuntiis, Metropolitanis, & aliis superioribus judicibus à jure sit communi in prima instantia multoties cognitio permissa, eorumque (ordinariis omis) patitur sit subdici inhibicio concessa, sive per viam appellationis, sive querelæ avocationisve, ut notatur communiter per glossam & Doctores in cap. 1. ex toto tit. de off. legati in decretal. & in 6. exactè etiam per Doctorem Sahagun in explicatione horum titulorum de off. legati à princ. ubi multa refert, Covar. in *pract. q. c. 9. à princ.*

Sed hæc ita receptissima fuere usque ad novissimum sacri Concilii Tridentini decretum, in quo sess. 14. de reform. cap. 20. interdictum est omnibus superioribus, etiam Nuntiis Apostolicis, Metropolitanis, Legatisque